Ever Sp. z o.o., ForCom Sp. z o.o., AFG Elektronika Przemysłowa Andrzej Garczarek, Unitech Sp. z o. o., Zakład Obwodów Drukowanych Plater Sp. z o.o., Eterom Sp. z o.o.

3.4. Inwestycje

Poznań jest jednym z najatrakcyjniejszych miast dla inwestorów. W latach 1990-2008 skumulowana wielkość nakładów inwestycyjnych wyniosła 23 mld zł (na 1 mieszkańca – 42 tys. zł). Mimo dużej aktywności inwestorów zagranicznych, w mieście dominują inwestycje finansowane ze źródeł krajowych. Ich udział w ogólnej wielkości inwestycji wynosi 74%, w tym udział nakładów na inwestycje samorządowe Miasta – 6%.

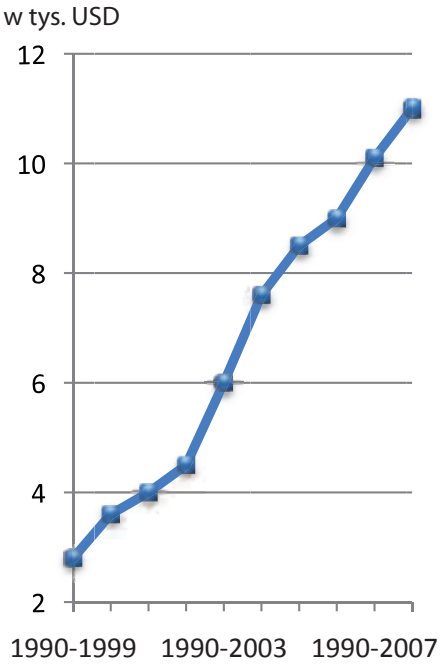
Od połowy lat 90. wysoka atrakcyjność inwestycyjna Poznania (podregion Poznań zajmuje wysokie miejsca w rankingu atrakcyjności inwestycyjnej polskich województw i podregionów Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową) stanowi zachętę dla inwestorów zagranicznych, którzy podejmują się realizacji licznych przedsięwzięć. Od 1990 roku zainwestowano tutaj ponad 6 mld USD, czyli 11 tys. USD na mieszkańca, przede wszystkim w produkcję przemysłową, zwłaszcza motoryzacyjną, spożywczą i farmaceutyczną oraz handel i usługi. Dynamicznie rozwija się rynek powierzchni biurowych na wynajem oraz usługi BPO[20] i SSC.[21] Ponad 70% kapitału zagranicznego pochodzi z Niemiec, Wielkiej Brytanii, USA, Francji i Japonii, a do największych inwestorów należą: Allied Irish Bank, Apollo Riva, Beiersdorf, Bridgestone, Grupa Dalkia, Exide, GlaxoSmithKline, King Cross Group, Klepierre, Kronospan Holding, Neinver, Period Ricard, SABMiller, Unilever, Volkswagen, von der Heyden Group oraz Wrigley. W Poznaniu działają także centra usług informatycznych, projektowych i finansowo-księgowych oraz B+R tak znanych firm jak: Bertelsmann, Carlsberg, Dalkia, Duni, Franklin Templeton, GlaxoSmithKline, Grace, Kleffmann, MAN, Microsoft, Open Text, Roche, Telcordia, Unilever, Wikia. Zapowiadane są kolejne duże inwestycje w tej dziedzinie.

Miasto Poznań przyciąga nowych inwestorów i wspiera przedsiębiorców już tutaj działających. Przykładem specjalnych instrumentów wsparcia jest opieka indywidualnego doradcy z Urzędu Miasta Poznania dla inwestora, który zainwestuje minimum 5 mln euro lub stworzy minimum 50 miejsc pracy czy refundacja staży poznańskich studentów w firmach IT lub shared services, które utworzą w Poznaniu minimum 100 miejsc pracy (lub 10 w centrum B+R).

Coraz chętniej w Poznaniu inwestuje także prywatny kapitał krajowy. Do największych polskich inwestycji ostatnich lat należy budowa Centrum Handlu, Biznesu i Sztuki „Stary Browar" przez prywatną polską spółkę Fortis Sp. z o. o. oraz budowa Malta Office Park przez spółkę Echo Investment S.A.

Na rozwój Poznania niebagatelny wpływ mają także możliwości korzystania z funduszy unijnych. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej Miasto Poznań oraz firmy i organizacje działające w Poznaniu pozyskały z UE ponad 1 mld zł. Najwięcej środków przeznaczono na rozbudowę infrastruktury transportowej i kanalizacyjnej, bazę naukową, programy badawcze i dydaktyczne.

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne na mieszkańca w Poznaniu w latach 1990 - 2008

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

[20] BPO (ang. *Business Process Offshoring*) – wydzielanie i przenoszenie nieprodukcyjnych funkcji firm za granicę. Ośrodki BPO obejmują co najmniej pięć rodzajów usług: techniki informacyjne, usługi finansowo-księgowe, badawczo-rozwojowe, logistyczno-magazynowe oraz centra telefoniczne (tzw. call centers).

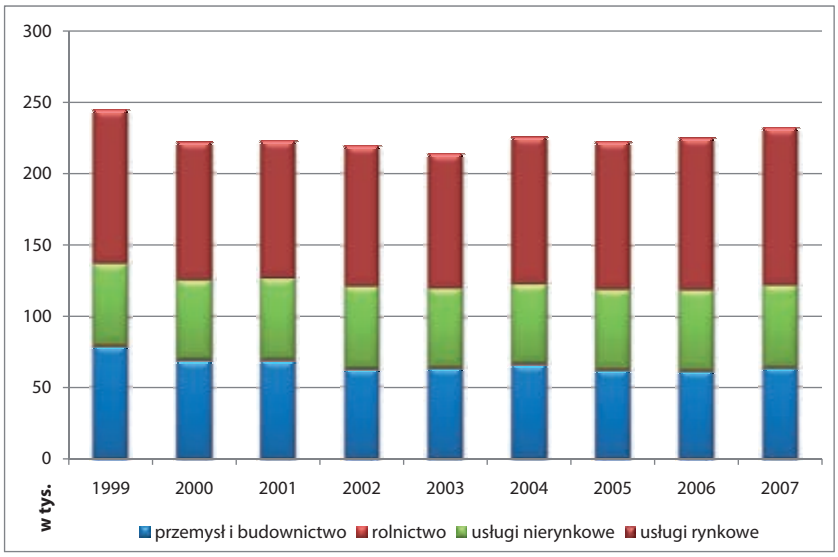
[21] SSC (ang. *Shared Services*) – usługi współdzielone.

3.5. Pracujący

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego[22], 62% poznaniaków to osoby aktywne zawodowo. W 2008 r. w Poznaniu pracowało 227,8 tys. osób. Na 1000 mieszkańców przypadało 409 pracujących. Po okresie zmian strukturalnych udział sektora prywatnego ustabilizował się na poziomie ok. 65%. W sektorze usług pracuje, podobnie jak w miastach Europy Zachodniej, 74% mieszkańców Poznania, najwięcej w usługach rynkowych. W przemyśle i budownictwie pracuje 26% ogółu pracujących.

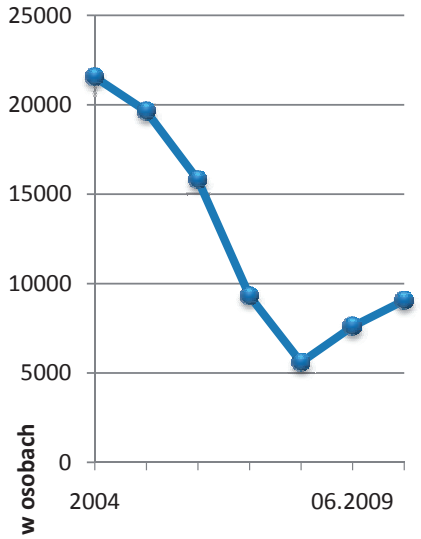
Dominujący udział stanowią pracujący w firmach działających w przetwórstwie przemysłowym, handlu i naprawach, obsłudze nieruchomości i firm oraz edukacji. W dynamicznie rozwijających się w ostatnich latach centrach usług BPO i SSC (należących głównie do przedsiębiorców zagranicznych) pracuje niecałe 2% pracujących. W ostatnich latach największy wzrost udziału pracujących odnotowano w sekcjach: „Przemysł", „Handel; naprawy" oraz „Obsługa nieruchomości i firm; nauka".

Struktura pracujących w Poznaniu w latach 1999 - 2007

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Liczba bezrobotnych w Poznaniu w latach 2004 - 2009

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

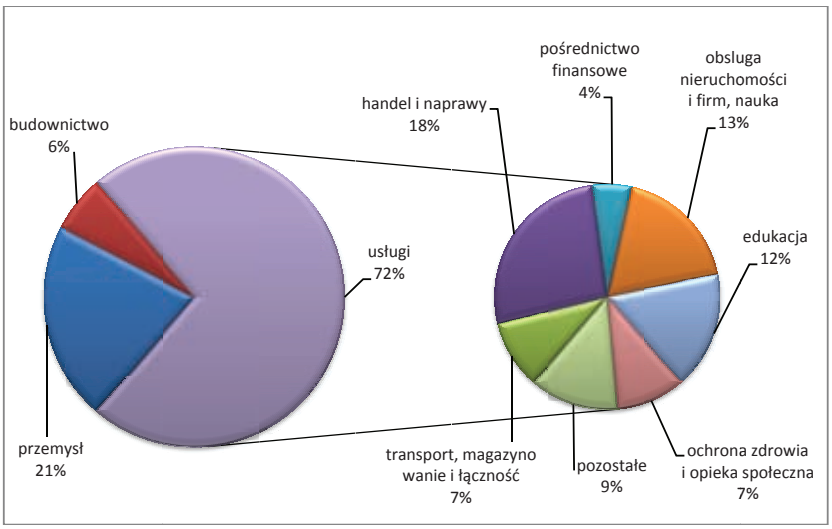
Najwięcej nowych miejsc pracy w ostatnich latach utworzyła grupa małych przedsiębiorstw (zatrudniających do 49 osób), które stanowią 99% wszystkich firm zarejestrowanych w systemie REGON.

Na koniec 2008 r. największym pracodawcą w przemyśle był koncern Volkswagen, zatrudniający ponad 5 tys. pracowników stałych i około 1,5 tys. pracowników tymczasowych, a w edukacji – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (ponad 4 tys. pracowników). Pozostali pracodawcy zaliczający się do sfery dużych firm, zatrudniający powyżej 1000 osób, to m.in.: Bridgestone Poznań sp. z o.o., Enea S.A., GlaxoSmithKline Pharmaceuticals S.A., H. Cegielski Poznań S.A.[23], Kompania Piwowarska S.A., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Politechnika Poznańska, Uniq Lisner Sp. z o.o., Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy, Urząd Miasta Poznania, Zakład Opieki Zdrowotnej Poznań – Stare Miasto.

[22] Strona internetowa GUS - www.stat.gov.pl

[23] H. Cegielski Poznań S.A. boryka się z trudną sytuacją wywołaną kryzysem stoczniowym. Trwają prace naprawcze.

Struktura pracujących w Poznaniu wg sekcji PKD w 2007 roku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

3.6. Bezrobocie

Według rejestru Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na koniec 2008 r. bez pracy pozostawało 5,7 tys. osób. Od połowy lat 90. stopa bezrobocia w Poznaniu jest nie tylko najniższą w województwie, ale należy także do najniższych w Polsce. W grudniu 2008 r. wynosiła ona 1,7% i była najniższa w Polsce (5-krotnie niższa niż stopa bezrobocia dla Polski). W ciągu 2008 r. diametralnie zmieniła się sytuacja na rynku pracy. Po trzech latach zmniejszania się liczby osób poszukujących pracy, co było związane z dużą emigracją zarobkową do krajów UE, od IV kwartału 2008 r. kryzys na rynkach światowych spowodował zwiększenie liczby bezrobotnych oraz wpłynął na zmniejszenie liczby ofert pracy. Od początku roku do grudnia 2009 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 3,5 tys. osób, a stopa bezrobocia, chociaż nadal jedna z najniższych w Polsce, wyniosła 3,1%.

Najtrudniej jest znaleźć pracę osobom w wieku od 25 do 34 lat (w grudniu 2008 r. stanowili oni ponad 30% bezrobotnych). Osoby młode, do 25. roku życia, stanowiły blisko 13% ogółu bezrobotnych. Ich liczba zwiększyła się znacząco dopiero pod koniec ubiegłego roku, gdy nastąpiło zmniejszenie atrakcyjności emigracji zarobkowej do krajów Europy Zachodniej, szczególnie do Wielkiej Brytanii i Irlandii. Wśród osób poszukujących pracy 1/3 nie posiadała stażu pracy lub pracowała krócej niż rok. Co czwarty bezrobotny legitymował się wykształceniem gimnazjalnym lub podstawowym, co czwarty posiadał wykształcenie wyższe. Stosunkowo długo pozostawali bez pracy także absolwenci techników (stanowią oni 1/12 bezrobotnych absolwentów) oraz liceów ogólnokształcących (1/9). Problemem jest niedostosowanie kwalifikacji zawodowych osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców. Uwidacznia się to szczególnie w grupie absolwentów szkół średnich i wyższych i wymaga weryfikacji programów i kierunków kształcenia. Obserwowana sytuacja świadczy również o tym, że zbyt mało młodych ludzi (szczególnie absolwentów techników oraz szkół wyższych) decyduje się na uruchomienie własnej działalności gospodarczej.

W Poznaniu w 2008 r. zwolnienia grupowe objęły 198 pracowników z 10 zakładów pracy. Obecnie to zjawisko się nasiliło. W 2009 r. 68 zakładów pracy zwolniło 1205 osób. Jednocześnie zamiar dokonania takich zwolnień zgłaszają kolejne poznańskie zakłady.

Konkluzje strategiczne:

Poznań ma zrównoważoną gospodarkę. Gospodarkę miasta Poznania charakteryzuje rozwijający się sektor MŚP, zróżnicowane gałęzie przemysłu, dynamiczny sektor usługowy, rozwinięta infrastruktura oraz szybki rozwój handlu.

Gospodarka Miasta Poznania charakteryzuje się wysoką efektywnością na tle innych miast Polski.

Aby gospodarka była stabilnym źródłem rozwoju Poznania poprzez swoją innowacyjność i konkurencyjność, wymaga zwiększenia zakresu wykorzystania wiedzy w przedsiębiorstwach i podnoszenia innowacyjności produkcji oraz zwiększenia usieciowienia.

Rozwój miasta Poznania w obszarze gospodarki powinien zmierzać do wzrostu udziału usług wysokospecjalistycznych oraz stworzenia silnego ośrodka konferencyjnego.

Międzynarodowe Targi Poznańskie będą nadal pełnić bardzo ważna rolę w stymulowaniu rozwoju miasta.

Sytuacja na rynku pracy jest dobra, co wynika z kondycji gospodarki, wysokiej przedsiębiorczości mieszkańców i wysokiego poziomu inwestycji. Zaobserwowanym problemem jest niedostateczne dostosowanie kwalifikacji zasobów pracy do potrzeb rynku pracy.

W zakresie inwestycji zagranicznych Poznań powinien nadal kłaść nacisk na produkcję zaawansowaną technologicznie, centra usług wspólnych, badania i rozwój, działalność kongresowo-wystawienniczą oraz infrastrukturę rekreacyjno-rozrywkową.

Urzędy Pracy realizują na terenie Poznania szereg programów i szkoleń, w większości ze środków unijnych, skierowanych głównie do osób mających największe trudności ze znalezieniem pracy: osób młodych, osób po 50. roku życia oraz kobiet. W latach 2004-2008 dzięki nim pracę podjęło blisko 1,4 tys. osób. W ramach programów wspierania przedsiębiorczości osoby bezrobotne mogą uzyskać jednorazowe wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, pochodzące ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. W 2008 r. Powiatowy Urząd Pracy przyznał na ten cel 433 dotacje, które w większości zostały przeznaczone na rozpoczęcie własnej działalności usługowej (339).

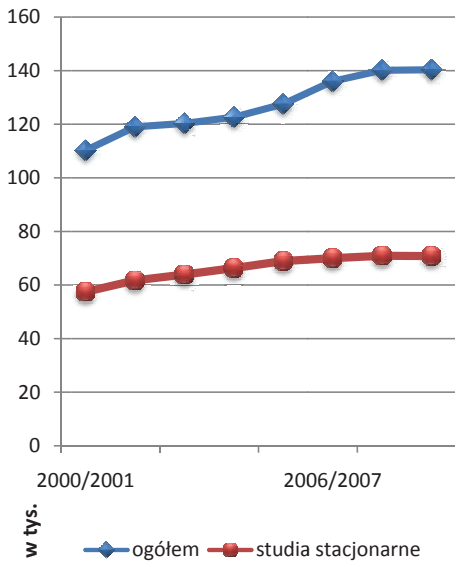
4. Nauka

4.1. Szkolnictwo wyższe

Na 26 poznańskich uczelniach (w tym 8 państwowych) studiuje ponad 140 tys. studentów. Prawie 3/4 studentów to osoby spoza miasta. Na 1000 mieszkańców przypada 251 studentów (wśród dużych polskich miast Poznań zajmuje pod tym względem 1. miejsce). Do 2007 r. liczba studentów rosła w dużym tempie, jednak w ostatnim roku nastąpiła jej stabilizacja. Jest to spowodowane zarówno spadkiem liczby młodzieży, jak i atrakcyjną ofertą uczelni zagranicznych. Kadra akademicka poznańskich uczelni liczy 8 tys. osób, w tym ponad 1 tys. osób to naukowcy z tytułem profesora. Poznańskie uczelnie stoją przed wyzwaniem zatrzymania zdolnych pracowników naukowych, którzy otrzymują atrakcyjne oferty zatrudnienia od firm komercyjnych oraz zagranicznych ośrodków naukowych. Największą uczelnią jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, na którym studiuje co trzeci student. Ponad połowa uczelni (16) prowadzi studia na poziomie magisterskim. Uczelnie oferują szeroki zakres nauczania, obejmujący 190 kierunków: ekonomicznych, humanistycznych, przyrodniczych, inżynierskich, medycznych, rolniczych, artystycznych i sportowych. Poszerza się oferta kształcenia w zakresie możliwości uzyskiwania kwalifikacji, których oczekuje rynek dynamicznie rozwijających się usług i innowacyjnych technologii, takich jak: akustyka, biotechnologia, inżyniera bezpieczeństwa, mechanotronika, inżynieria chemiczna i procesowa, dietetyka, intermedia, kognitywistyka.

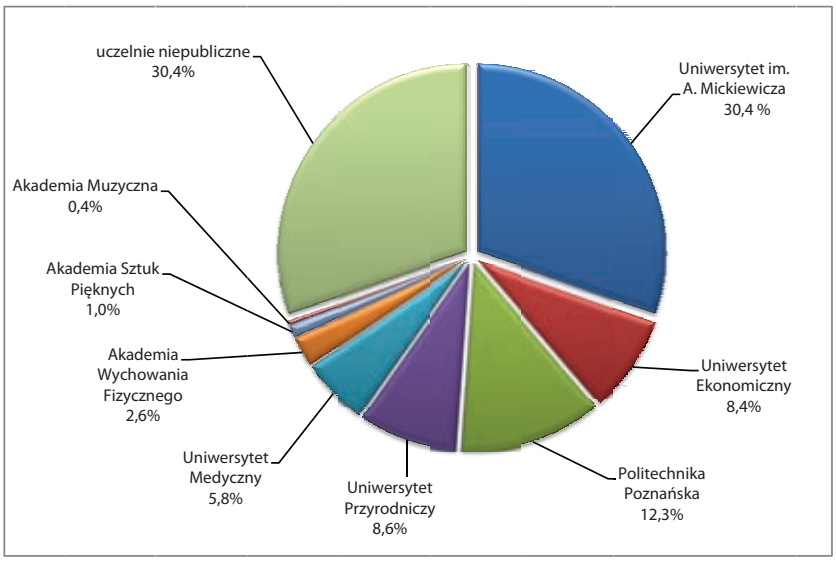
Jednym z mierników poziomu kształcenia akademickiego jest liczba studentów zagranicznych i zajęć prowadzonych w języku angielskim. W Poznaniu studiuje ponad 1,7 tys. cudzoziemców z 60 krajów świata (najwięcej z USA, Norwegii, Tajwanu, Niemiec i Białorusi), z tego ponad połowa na Uniwersytecie Medycznym, który jako pierwszy w kraju uruchomił pełen program studiów medycznych dla obcokrajowców. Wśród pozostałych uczelni poznańskich oferta jest znacznie skromniejsza; dotyczy możliwości studiowania na 7 uczelniach, na ponad 20 kierunkach. Umiędzynarodowienie studiów jest jednym z ważniejszych zadań strategicznych rozwoju uczelni.

Studenci szkół wyższych w Poznaniu w latach 2000 - 2009

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

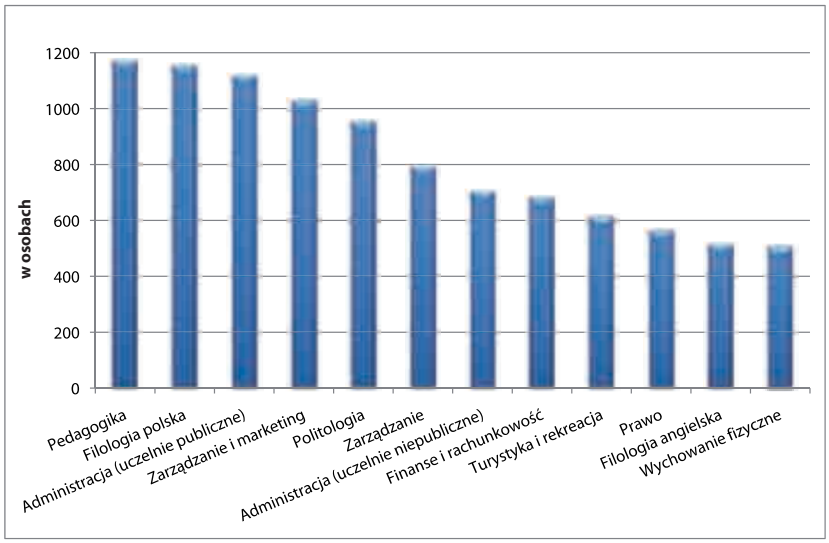
Struktura poznańskich szkół wyższych wg liczby studentów w 2008 roku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

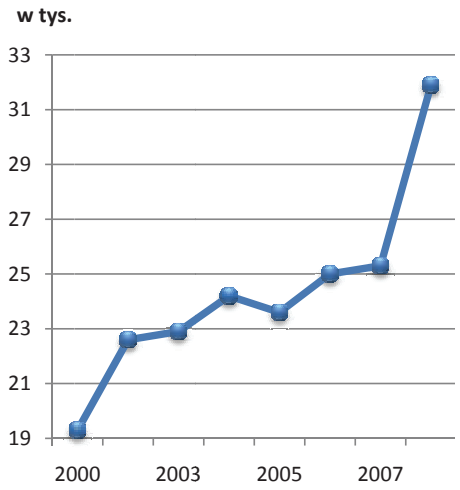
Corocznie poznańskie szkoły wyższe opuszcza 30 tys. absolwentów. Najwięcej z nich kończy: zarządzanie i marketing, finanse i bankowość, pedagogikę, politologię, administrację, filologie obcojęzyczne, turystykę i rekreację, ekonomię, informatykę.

Najbardziej popularne kierunki i specjalności w Poznaniu według liczby absolwentów w 2008 roku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Absolwenci szkół wyższych w Poznaniu w latach 2000 - 2008

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Uczelnie prowadzą nauczanie na studiach podyplomowych i doktoranckich, które co roku kończy prawie 10 tys. osób. W zakresie studiów podyplomowych i MBA najwyższą pozycję zajmuje Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu. Bogatą ofertę posiada także Wyższa Szkoła Bankowa.

Trzynaście poznańskich uczelni prowadzi zajęcia w 24 filiach i oddziałach zamiejscowych. Naukę w nich pobiera 17 tys. studentów. Większość placówek zamiejscowych utworzono w Wielkopolsce, część z nich działa także w innych regionach kraju (w Zielonej Górze, Bydgoszczy, Szczecinie, Wrocławiu, Chorzowie). Unikatową w skali kraju placówką jest Collegium Polonicum w Słubicach – wspólna placówka naukowo-badawcza i dydaktyczna Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą.

Wysoka jakość kształcenia poznańskich uczelni jest potwierdzana akredytacją państwową i środowiskową (obecnie posiadają ją kierunki na różnych poziomach nauczania na wszystkich poznańskich uczelniach publicznych) oraz wynikami rankingów wyższych uczelni. W ostatnim rankingu naukowym Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego poznańskie placówki zajęły czołowe miejsca – II miejsce w skali kraju zajęły w swoich kategoriach: Wydział Chemii UAM, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Poznańskiej oraz Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego.

Poznańskie uczelnie realizują ambitny program rozwoju, w ramach którego podnoszą jakość kształcenia, wspierają rozwój naukowy swoich pracowników, wprowadzają nowoczesne metody zarządzania raz rozbudowują nowoczesną bazę dydaktyczno-naukową. Największym inwestorem jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, który buduje nowy kampus na Morasku. Znaczące inwestycje prowadzą także inne poznańskie uczelnie: Akademia Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy, Politechnika Poznańska, Akademia Muzyczna, Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii oraz Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa. Szkoły wyższe w coraz szerszym zakresie korzystają ze środków unijnych, zarówno przy realizacji dużych przedsięwzięć inwestycyjnych, jak i programów naukowo-dydaktycznych.

Miasto Poznań stara się aktywnie współpracować ze szkołami wyższymi. Prócz realizacji wspólnych projektów, jak tworzenie centrów badań naukowych dla potrzeb analizowania i diagnozowania wybranych aspektów funkcjonowania Miasta (Centrum Badań Jakości Życia przy UAM, międzyuczelniane Centrum Badań Metropolitalnych) czy dofinansowanie z budżetu Poznania wybranych projektów badawczych, wdrożone zostały takie programy skierowane do studentów: program praktyk i płatnych staży studenckich w Urzędzie Miasta Poznania, stypendia dla laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych, wybierających studia na poznańskich uczelniach, nagrody za prace doktorskie i magisterskie związane tematycznie z Poznaniem. Miasto finansuje także otwarte wykłady znanych naukowców. Poznańskie szkoły wyższe otrzymały ponadto na preferencyjnych warunkach grunty miejskie pod rozbudowę swojej bazy dydaktycznej.

4.2. Sektor badawczo-naukowy i innowacyjność

Oprócz szkół wyższych, w których pracami badawczo-rozwojowymi zajmuje się blisko 10 tys. pracowników naukowych, w mieście działa ponad 30 pozauczelnianych instytutów naukowo-badawczych i rozwojowych zatrudniających 1,7 tys. osób (w tym 0,5 tys. z tytułem przynajmniej doktora). Większość poznańskich placówek naukowo-badawczych prowadzi prace badawcze i wdrożeniowe (resortowe ośrodki badawczo-rozwojowe

i centralne laboratoria, m.in.: Instytut Technologii Drewna, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich, Instytut Logistyki i Magazynowania, Instytut Pojazdów Szynowych, Centralne Laboratorium Akumulatorów i Ogniw) oraz naukowe (placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk).

Nauka poznańska zajmuje istotną pozycję w polskiej nauce, zwłaszcza w takich dziedzinach, jak: fizyka molekularna, chemia stosowana, biochemia, genetyka, nowe technologie oraz materiały. Bardzo dobrze rozwinięte są nauki informatyczne i biotechnologia. Poznańscy naukowcy odnoszą wiele sukcesów, potwierdzając swoje miejsce w światowej nauce. Na szczególną uwagę zasługują osiągnięcia genetyków i medyków, którzy wdrażają unikatowe szczepionki czy też nowe metody pozawałowej regeneracji mięśnia sercowego. Poznańscy inżynierowie wdrażają z kolei nowe technologie stosowane w badaniach kosmicznych, elektronice i chemii, zaś biotechnolodzy pracują nad wykorzystaniem nowych technologii w medycynie i przemyśle spożywczym. Cenieni na świecie poznańscy informatycy, skupieni przede wszystkim w wiodących w kraju placówkach IT, takich jak: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe oraz Instytut Informatyki Politechniki Poznańskiej, biorą udział w wielu międzynarodowych projektach badawczych.

Poznańskie środowisko naukowo-badawcze uczestniczy w przemianach obejmujących europejską i krajową naukę. Wdraża nowe inter- i multidyscyplinarne rozwiązania organizacyjne, np. centra doskonałości, centra zaawansowanych technologii, platformy technologiczne, które uczestniczą w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych z zakresu biotechnologii, bioinżynierii, technologii informacyjnych i nanotechnologii. Rocznie jednostki badawczo-naukowe i szkoły wyższe wydają na działalność badawczo-rozwojową blisko 400 mln zł, z czego połowę – na badania podstawowe i stosowane, a 16,5% na prace rozwojowe.

Duży potencjał badawczy i edukacyjny instytucji naukowych miasta nie przekłada się znacząco na rozwój gospodarki w dziedzinach wysokich technologii (high-tech). Potwierdzeniem tego jest mała liczba zgłoszeń patentowych i umów licencyjno-wdrożeniowych oraz niski poziom innowacyjności poznańskich przedsiębiorstw.

W Poznaniu funkcjonują instytucje w oparciu o model parku technologicznego. Poznański Park Naukowo-Technologiczny, afiliowany przy Fundacji UAM, zajmuje się pośrednictwem pomiędzy sektorem nauki i badań a praktyką gospodarczą w zakresie komercjalizacji i upowszechniania technologii. W 2007 r. w Parku rozpoczęło działalność pierwsze w Europie laboratorium badawczo-innowacyjne międzynarodowego koncernu W.R.Grace&Co zajmujące się nowoczesnymi technologiami w dziedzinie badań materiałowych i chemicznych. Działalność prowadzą także powołany przez Miasto Poznań Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy oraz utworzony przy wsparciu unijnym przez prywatnego inwestora Nickel Technology Park Poznań, zlokalizowany w Złotnikach k. Poznania.

Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza prowadzi także Centrum Wspierania Innowacji, które realizuje badania z zakresu przedsiębiorczości, instytucji sektora B+R oraz otoczenia biznesu. W ramach Fundacji UAM działa także Centrum Zaawansowanych Technologii Chemicznych, Centrum Badań Akustycznych, Centrum Zastosowań Informatyki, Poznańskie Laboratorium Radiowęglowe, Laboratorium Izotopowe, Centrum Analityki i Diagnostyki Medycznej, Laboratorium Technologii Mowy i Języka oraz Centrum Archeologiczne. W najbliższych latach Fundacja UAM przewiduje utworzenie Regionalnego Instytutu Transferu Technologii.

Poznańskie środowisko naukowo-akademickie podejmuje cenne inicjatywy związane z rozwojem infrastruktury i instytucji badawczych. W 2006 r. 11 jednostek naukowo-dydaktycznych wraz z Miastem Poznań podjęło prace

Konkluzje strategiczne:

Poznań należy do najważniejszych ośrodków akademickich i naukowo-badawczych w Polsce.

Ze względu na liczbę studentów w stosunku do ogółu mieszkańców miasta, Poznań zajmuje jedno z czołowych miejsc w Polsce.

Czynniki demograf czne i narastająca konkurencja ze strony zagranicznych uczelni wyższych i instytucji naukowych zagrażają znaczącym spadkiem liczby studiujących i odpływem młodych pracowników nauki.

Osiągnięcie przez Poznań pozycji silnego ośrodka akademickiego w wymiarze europejskim wymaga poprawy jakości kształcenia, umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego oraz badań, wzmocnienia związków nauki z praktyką, rozwoju kształcenia ustawicznego i edukacji zaawansowanej.

nad utworzeniem Wielkopolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii – konsorcjum, w ramach którego będą podejmowane wspólne działania na rzecz badań naukowych, prac rozwojowych, innowacji i wdrożeń, inwestycji służących nauce oraz usług badawczych skierowanych do wielkopolskich firm. W tym samym roku Politechnika Poznańska wraz z Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym oraz uczelniami technicznymi z innych miast rozpoczęła prace nad utworzeniem Wielkopolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii Informacyjnych, którego zadaniem jest wsparcie rozwoju firm z branży IT.

W celu wsparcia działalności innowacyjnej, środowiska gospodarcze, naukowe i samorządowe zrealizowały szereg przedsięwzięć, takich jak np.: budowa Wielkopolskiego Systemu Innowacji z Regionalnymi Sieciami Innowacji, sieci FINET (Food Industry NETwork), projekt Preinkubator, dwie platformy internetowe: Wielkopolska Platforma Innowacyjna i Wielkopolski Portal Innowacji i Wiedzy o Wielkopolsce „Winnova" oraz europejski projekt transferu technologii B2Europe West Poland. W grudniu 2008 r. Miasto Poznań, wraz z siedmioma poznańskimi szkołami wyższymi, rozpoczęło realizację programu wspierania projektów innowacyjnych. Województwo wielkopolskie uczestniczy natomiast w kilku projektach skierowanych na stworzenie innowacyjnej gospodarki regionu opartej na wiedzy, jak np.: „Implementacja europejskiego systemu vouchera wiedzy", Nowy Folk Design czy „CASTLE – Współpraca MŚP na rzecz Doskonałości w Logistyce".

5. Finanse i majątek miasta

W 2008 r. wartość netto majątku Miasta Poznania wyniosła 15,5 mld zł (czyli 27,7 tys. zł na mieszkańca), w tym blisko 70% stanowiła wartość gruntów komunalnych.

Polityka finansowa Miasta jest realizowana w oparciu o budżet uchwalany corocznie przez Radę Miasta Poznania. Uchwała określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Budżet Miasta opracowywany jest w oparciu o przepisy ustawy o finansach publicznych. Poznań posiada Wieloletni Plan Finansowy oraz Wieloletni Program Inwestycyjny.

Pozycję finansową Miasta określa wysokość dochodów budżetowych, które stanowią źródło finansowania wydatków bieżących i inwestycyjnych. W ostatnich latach zarówno dochody, jak i wydatki charakteryzuje ciągły wzrost. Zmiany odnotowano w 2009 r., gdy nastąpiło zmniejszenie dochodów budżetowych spowodowane skutkami kryzysu gospodarczego.

W 2008 r. dochody miasta wyniosły 2,4 mld zł, czyli 4,2 tys. zł na mieszkańca. Najwyższy udział miały w nich podatki od osób fizycznych i prawnych (blisko 35%) oraz subwencje i dotacje z budżetu Państwa (blisko 25%). Polityka podatkowa Miasta kładzie nacisk na efektywność w ściągalności podatków. Miasto posiada uprawnienia do samodzielnego prowadzenia działań egzekucyjnych, zmierzających do odzyskania podatków stanowiących dochód własny gminy.

Miasto ponosi wydatki na realizację zadań przypisanych samorządowi terytorialnemu w zakresie zadań gminy i powiatu, które obejmują wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. W 2008 r. wydatki budżetu Miasta wynosiły 2,3 mld zł, czyli 4,1 tys. zł na mieszkańca. Stosunek wydatków bieżących do wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków ogółem kształtuje się jak 7:3, z nieznaczną tendencją wzrostową na korzyść wydatków bieżących. W budżecie Miasta największe kwoty wydatkowane są na finansowanie sfery społecznej – realizację zadań oświatowo-wychowawczych (37%), z zakresu transportu (19%) oraz opieki społecznej i zdrowotnej (ponad 15%).

Konkluzje strategiczne:

Wzrost dochodów i wydatków budżetu miasta w ostatnich latach jest zagrożony przez:

– zmianę progów podatkowych wprowadzonych nowelizacją ustawy o podatku dochodowym,
– skutki kryzysu finansowego i gospodarczego.

W związku ze wzrastającym udziałem wydatków „bieżących" w wydatkach „ogółem" mogą wystąpić problemy z utrzymaniem obecnego poziomu inwestowania.

Z uwagi na ograniczone możliwości partycypowania Miasta w projektach współfinansowanych z funduszy unijnych, Miasto powinno zachęcać podmioty i instytucje zlokalizowane w Poznaniu do aktywnego ubiegania się o przyznanie środków na realizację projektów.

W latach 2007-2008 wynik budżetu Miasta był dodatni, ale zwiększający się corocznie zakres rzeczowy zadań Miasta oraz konieczność angażowania środków własnych w realizację przedsięwzięć z udziałem funduszy unijnych powodowała konieczność zaciągania kredytów i pożyczek na ich finansowanie. W latach 2001-2007 Miasto Poznań wyemitowało 7 serii obligacji komunalnych na łączną kwotę 785 mln zł. Ostatnia z nich zostanie wykupiona w grudniu 2012 r. Obligacje te zostały wprowadzone do obrotu na Centralnej Tabeli Ofert. Przychody z emisji zostały przeznaczone na finansowanie inwestycji komunalnych.

6. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

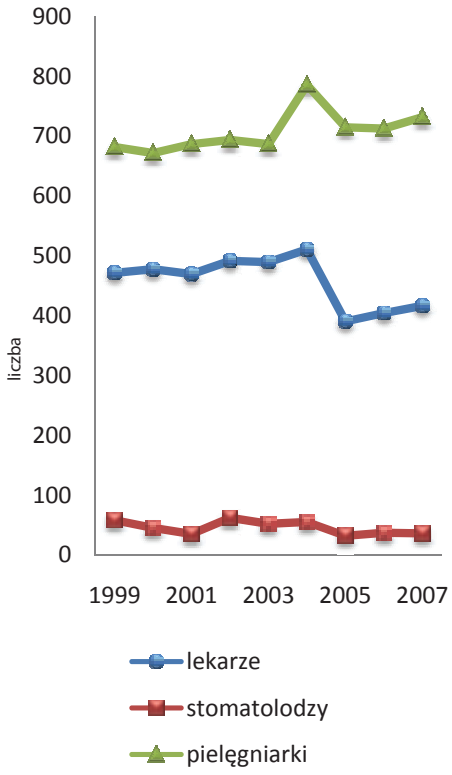
Poznań jako ośrodek wysokospecjalistycznych usług medycznych zajmuje znaczącą pozycję w kraju. W mieście działa 19 szpitali cywilnych – w tym pięć klinicznych i pięć prywatnych z 5,4 tys. łóżek. Na 10 tys. mieszkańców przypada 98 łóżek, tj. dwukrotnie więcej niż w województwie wielkopolskim i Polsce. Bazę lecznictwa zamkniętego uzupełniają dwa „resortowe" szpitale (MON oraz MSWiA) oraz dwa zakłady opiekuńczo-lecznicze, które dysponują 214 miejscami. Szpitale poznańskie mają znaczenie ponadlokalne, gdyż hospitalizowani są tu mieszkańcy nie tylko regionu, ale i kraju. Poznańskie szpitale należą do najnowocześniejszych polskich ośrodków leczenia nowotworów, kardiologii, ortopedii (jedyny ośrodek w zachodniej Polsce), laryngologii, opieki paliatywnej (pierwszy w Polsce, a czwarty w Europie ośrodek opieki paliatywnej), genetyki klinicznej i neonatologii. Rocznie leczy się w nich ponad 250 tys. osób. Przeciętny chory przebywa w szpitalu 5 dni.

Baza lecznictwa szpitalnego jest zróżnicowana. Oprócz nowoczesnego szpitala miejskiego przy ul. Szwajcarskiej i zmodernizowanych w ostatnich latach oddziałów szpitalnych, w mieście działają także szpitale mieszczące się w starych budynkach, pobudowanych w ubiegłym wieku i nieprzystosowanych do współczesnych standardów lecznictwa. Zróżnicowane jest także wyposażenie szpitali w nowoczesny sprzęt medyczny. W ramach przygotowań do organizacji EURO 2012 powstał nowy oddział zakaźny w szpitalu przy ul. Szwajcarskiej.

280 placówek w Poznaniu zajmuje się ambulatoryjną opieką medyczną. Rocznie udzielają one prawie 5,2 mln porad, w tym ponad 90% stanowią porady lekarskie (około połowa to porady specjalistyczne). W mieście funkcjonują dwa pogotowia ratunkowe udzielające rocznie pomocy 55 tys. chorym.

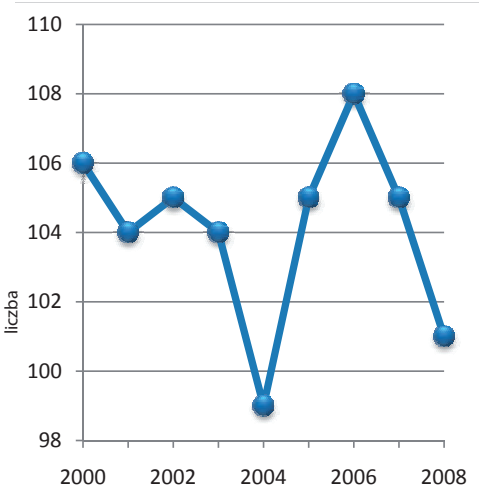
Leczeniem poznaniaków zajmuje się 2,3 tys. lekarzy (42 na 10 tys. osób), 2 tys. dentystów (3,6 na 10 tys. osób) oraz 4,1 tys. pielęgniarek (73 na 10 tys. osób). Około 75% lekarzy stanowią specjaliści, głównie w zakresie chorób wewnętrznych, pediatrii, ginekologii i położnictwa oraz chirurgii. Spośród nich 60% posiada specjalizację II stopnia.

Personel medyczny w Poznaniu na 100 tys. mieszkańców w latach 1999 - 2007

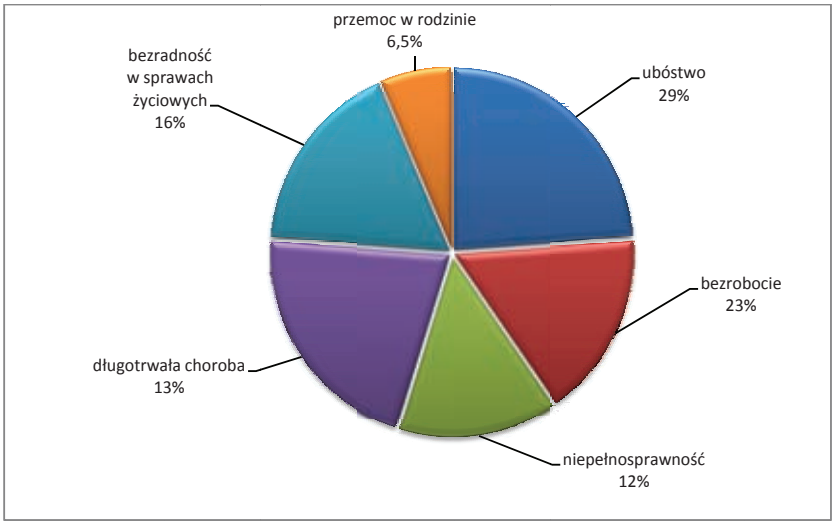
Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Mieszkańcy na 1 łóżko szpitalne w Poznaniu w latach 2000 - 2008

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej w Poznaniu w 2008 roku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Konkluzje strategiczne:

Poznańska służba zdrowia dysponuje rozbudowaną bazą lecznictwa zamkniętego i otwartego, z której część wymaga modernizacji.

Kierunkowe działania na rzecz poprawy zdrowia obejmują:
• profilaktykę zachorowalności na choroby społeczne i cywilizacyjne,
• promocję świadomości indywidualnej odpowiedzialności za własne zdrowie,
• dostęp do świadczeń zdrowotnych i socjalnych adekwatnych do potrzeb mieszkańców.

W zakresie pomocy społecznej wskazuje się kierunki działań:
• na rzecz wzmocnienia rodziny w funkcji opieki nad dziećmi i ich wychowania,
• wsparcie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w kwestii ich funkcjonowania w środowisku poprzez rozwój środowiskowych domów samopomocy, grup wsparcia, poradnictwa oraz niwelację barier architektonicznych w budynkach miejskich i mieszkalnych,
• kontynuację pomocy na rzecz osób bezdomnych i wykluczonych społecznie.

Wyniki badań przeprowadzonych przez francuską Grupę Badawczą Servier pokazały, że głównymi zagrożeniami dla zdrowia poznaniaków jest wysoka zawartość cholesterolu we krwi, nadciśnienie tętnicze, nadwaga oraz palenie tytoniu. Poważnym problemem jest brak aktywności w życiu codziennym – jedynie co czwarta osoba deklaruje wykonywanie regularnych ćwiczeń.

Miasto Poznań finansuje liczne programy prozdrowotne, takie jak: profilaktyka onkologiczna, kardiologiczna, osteoporozy, próchnicy, palenia tytoniu, wad postawy czy przeciwdziałania narkomanii, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W 2008 r. Miasto przeznaczyło na działania o charakterze profilaktycznym i promującym zdrowie blisko 15 mln zł.

Pomoc społeczna skierowana jest do osób ubogich, wyalienowanych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz starszych. Rocznie korzysta z niej ok. 4% mieszkańców Poznania. Blisko połowa z nich to osoby samotne. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej były: długotrwała lub ciężka choroba (6,1 tys. rodzin), ubóstwo (5,2 tys. rodzin), niepełnosprawność (4,1 tys. rodzin), bezrobocie (3,3 tys. rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (2,8 tys. rodzin), przemoc w rodzinie (821 rodzin).

W Poznaniu funkcjonuje 35 placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży (w tym 2 domy dziecka, 3 ośrodki socjalizacyjno-interwencyjne oraz 5 rodzinnych domów dziecka), 7 domów pomocy społecznej, 8 ośrodków wsparcia, 2 ośrodki adopcyjno-opiekuńcze i ośrodek adopcyjno-mediacyjny, 9 domów dla osób bezdomnych i uzależnionych, 2 domy samotnej matki. Ich działalność jest finansowana lub dotowana z budżetu Miasta. W placówkach tych przebywa na stałe 2 tys. pensjonariuszy: samotnych i przewlekle somatycznie chorych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi oraz nieposiadających rodziców naturalnych. Dwie trzecie z nich to osoby starsze powyżej 74. roku życia.

Połowa pensjonariuszy DPS-ów wymaga stałej opieki pielęgniarskiej, z czego 1/4 wcale nie opuszcza łóżek. W Poznaniu brakuje wystarczającej liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych. Istnieje także potrzeba utworzenia placówki pełniącej funkcję młodzieżowego ośrodka wychowawczego. W mieście działają dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze dziennego wsparcia: miejskie Centrum